

A Fővárosi Ítéltábla dr. Tanda Zsoltné (fél címe 6) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek - a I.rendű alperes neve I. rendű, a II.rendű alperes neve II. rendű, valamint a Darázs és Társai Ügyvédi Iroda (fél címe 3, ügyintéző: dr. Dián József ügyvéd) által képviselt III.rendű alperes neve (III.rendű alperes címe) III. rendű alperesek ellen kártérítés iránt indított perében - amely perbe a Bebesi Ügyvédi Iroda (fél címe 2, ügyintéző: dr. Bebesi István ügyvéd) által képviselt Alperesi beavatkozó (fél címe 1) az alperes pernyertessége érdekében beavatkozott - a Budapest Környéki Törvényszék 2014. május 22. napján kelt 12.P.25.101/2010/108. számú ítélete ellen a III. rendű alperes részéről 110. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését részben megváltoztatja, és a keresetet teljes egészében elutasítja; a III. rendű alperes perköltségfizetési és az állam által előlegezett szakértői díj megfizetésére vonatkozó kötelezettségét mellőzi azzal, hogy a 351.338 forint szakértői díjat az állam viseli; mellőzi továbbá a beavatkozó perköltség viselésére vonatkozó rendelkezést.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg - 15 napon belül - a III. rendű alperesnek 600.000 (Hatszázezer) forint plusz áfa összegű, míg a beavatkozónak 300.000 (Háromszázezer) forint plusz áfa összegű együttes első- és másodfokú perköltséget.

A le nem rótt 320.000 (Háromszázhuszezer) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A felperes 2008. január 12. és 13. napján folyamatos hányása miatt a III. rendű alperes sürgősségi betegellátó osztályán jelentkezett. A kivizsgálás során a hasi ultrahangos vizsgálat lényeges kórjelzőt nem mutatott; megállapítást nyert, hogy a bal vese üregrendszeri tágulata miatt urológiai ellenőrzés szükséges azzal, hogy a korábban őt kezelő nőgyógyászati ambulancián jelentkezzen. A felperes 2008. szeptember 24-én jelent meg ismét a III. rendű alperes sürgősségi betegellátó osztályán. A lelet szerint a felperesnél sem laborvizsgálattal, sem a Doppler ultrahang vizsgálattal nem volt igazolható a mélyvénás trombózis. A felperes 2009 szeptemberében 3 hete tartó hőemelkedése miatt ismételtén megjelent a III. rendű alperes urológiáján, mindkét oldalon vesetáji-,

alhasi- és izomfájdalommal. Az ekkor felvett vizsgálati lelet szerint a felperesnél 2008. évben tenyésztéssel igazolt streptococcus, staphylococcus okozta infekció állt fenn, amely a felperes bal lábában nyirokkeringési problémát okozott. Az ekkor elvégzett CT laborvizsgálat szerint a bal vese kisebb, parenchymája mérsékelten elkeskenyedett, a későbbi sorozaton kiválasztás nem látszik. 2009. október 8-án a III. rendű alperesnél megállapították, hogy a bal oldali vese normális működésére nincs remény, nephrectomiát javasoltak, amelyhez a felperes hozzájárult. A felperest 2009. október 19-től 30-ig a III. rendű alperesnél kezelték, a bal oldali vese 20%-os működést igazolt, baloldali nephrectomiát végeztek, majd zavartalan posztoperatív szakot követően katéterét, varratait, drainjét eltávolították, sebe gyógyult. A felperes egészségében az egyik vese eltávolítása 10%-os össz-szervezeti egészségkárosodást okozott.

A felperes keresetében 15.000.000 forint nem vagyoni kár megtérítésére kérte kötelezni egyetemlegesen az I-III. rendű alpereseket. Állítása szerint a III. rendű alperes 2008 januárjában nem járt el az elvárható gondosságnak megfelelően, ugyanis az ultrahangos vizsgálat eredményéből megállapítható volt, hogy a bal vese üregrendszere közepes fokban tágult, azonban ennek további vizsgálatára nem került sor, holott nem kizárt, hogy ekkor még a veséjét meg lehetett volna menteni.

Az I-III. rendű alperesek a kereset elutasítását kérték. A III. rendű alperes érdemi ellenkérelmében előadta, hogy 2008. január 12-én a felperesnél nem állt fenn sürgős urológiai tennivalót, azonnali konzíliumot igényelő állapot. Kiemelte: a sürgősségi osztálynak nem feladata a konzílium összehívása, amennyiben az ellátás nem igényel azonnali intézkedést. A III. rendű alperes a szakorvosi vizsgálat igénybevételére javaslatot tett a felperesnek, akinek saját döntése volt, hogy azt nem vette igénybe.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte a III. rendű alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 4.000.000 forintot és 200.000 forint plusz áfa összegű ügyvédi munkadíjat. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az I. rendű alperesnek 500.000 forint jogtanácsosi munkadíjat, míg a II. rendű alperesnek 500.000 forint plusz áfa összegű ügyvédi munkadíjat. Rendelkezése szerint a felperes személyes költségmentessége és az I-III. rendű alperesek illetékmentessége folytán le nem rótt kereseti illetéket az állam viseli. Kötelezte a III. rendű alperest, hogy - felhívásra - fizessen meg 351.338 forint állam által előlegezett szakértői díjat a Budapest Környéki Törvényszék Gazdasági Hivatalának. Rendelkezése szerint az alperesi beavatkozó maga viseli a perben felmerült költségeit. Határozata indokolásában kifejtette, hogy a beszerzett igazságügyi szakértői vélemény szerint a felperes bal oldali üregrendszerei tágulata 2008 januárjában fennállt, a gyulladásra utaló laboratóriumi leletek is rendelkezésre álltak. Mindezek kivizsgálása azonban nem történt meg, a III. rendű alperes nem vette kellő súllyal figyelembe a vesében talált, ultrahanggal megerősített pyelektasiát. Megítélése szerint a III. rendű alperes az elvárható gondosság követelményének nem tett eleget, amikor a sürgősségi ellátás keretében megállapította a konzílium és az urológiai vizsgálat szükségességét, azonban ezt intézményi keretek között nem végezte el, hanem a felperest otthonába bocsátotta. Ez azt eredményezte, hogy a felperes valódi egészségügyi problémájának feltárására nem került sor, a felperes gyógyulási esélye tovább csökkent. Megállapítása szerint a felróhatóság alól a III. rendű alperes nem mentette ki magát, ezért teljes kártérítő felelősséggel tartozik. A nem vagyoni kártérítés mértékének meghatározása során értékelte, hogy a felperes a vese eltávolítása következtében 10%-os össz-szervezeti egészségkárosodást, elhúzódó gyógykezelést szenvedett el, a betegsége magánéletére is kiható káros következményekkel járt.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a III. rendű alperes terjesztett elő fellebbezést, annak megváltoztatásával a kereset elutasítását kérve. Állítása szerint az elsőfokú bíróság úgy hozott

döntést, hogy a vese és húgyivarszervi működéssel kapcsolatban nem szerzett alapos ismereteket, és ezek hiányában ítélkezett az orvostudomány mindenkori, általánosan elfogadott tudományos állásával ellentétesen. A tényállás alapján megállapítható, hogy 2007-2008-ban a felperesnek nagy valószínűséggel többször típusos veseköves rohama lehetett, amely elég gyorsan rendeződött, ugyanis maradandó károsodás nem alakult ki, és panaszai is rendre megszűntek. Nyilvánvalóan a kövek elég gyorsan kiürülhettek, ugyanis a többször említett hol tágult, hol normális húgyúti ultrahang leletek is ezt bizonyítják. 2009 őszén a betegnél vesemedence gyulladás alakult ki, a felperes azonban késedelmesen fordult orvoshoz, tünetei jelentkezése után csak 3 héttel jutott el az urológiára. Ez az idő elég volt arra, hogy a majdnem lezáródott bal vesében a fertőzés maradandó, súlyos károsodást okozzon. Az uréter ekkora kialakult jelentős szűkületének kora és eredete nem bizonyítható a per adatai alapján, azonban biztosnak mondható, hogy ez 2008 januárjában még nem állt fenn. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a törvényben meghatározottnál magasabb szintű elvárás fogalmazott meg a III. rendű alperes sürgősségi osztályával szemben. Alaptalan elvárás ugyanis az, hogy az urológiai konzíliumot hétvégén meg kellett volna szerveznie. Kiemelte: a felperes panaszai az ellátása nyomán megszűntek, olyannyira, hogy a javasolt urológiai vizsgálatra el sem ment. Állítása szerint azonnali urológiai konzíliumra szakmailag nem volt szükség. Érvelése szerint az elsőfokú bíróság elmulasztotta kellő súllyal értékelni, hogy a felperes a veséje eltávolítása előtt hetekig vesemedence gyulladásra jellemző panaszokkal betegeskedett, az urológiára olyan késedelemmel ment el, hogy a vese súlyos károsodása, annak eltávolítása elsősorban neki róható fel.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult. Kiemelte, hogy az eljárásban az elsőfokú bíróság több szakértői véleményt szerzett be, a szakértőket személyesen is meghallgatta, álláspontjukat ütköztette. A tárgyalásokon a III. rendű alperes képviseltette magát, így amennyiben a szakvélemények kapcsán kétsége merült fel, úgy módjában állt a szakértői véleményeket kifogásolni, azok megalapozatlansága esetén a további szükséges bizonyítási indítványait megtehetette volna. Állítása szerint a III. rendű alperes csak feltételezi, illetőleg a fellebbezésében próbálja bizonyítani azon körülményt, hogy a felperes veséjének eltávolítását az uréterbe kerülő vesekő okozhatta, holott a vesekőre vonatkozóan az elsőfokú eljárásban semmilyen adat nem merült fel. A perben beszerzett szakvélemény alapján cáfolható a III. rendű alperes azon fellebbezési állítása is, miszerint a felperes veséje 3 hét alatt azért halt el, és azért kellett eltávolítani, mert a felperes bármiben késlekedett volna. ... urológus egyértelmű előadást tett arra, hogy a vese olyan mértékű elhalása, mint amelyet annak eltávolításakor megállapítottak, hosszú hónapok eredménye és nem az uréterbe hirtelen és ideiglenesen bekerülő akadály következtében jön létre. Kiemelte: a szakvélemények alapján 2008 januárjában urológiai konzílium mindenképpen indokolt lett volna, a felperes veséje ekkor még megmenthető lett volna, amennyiben a III. rendű alperes sürgősségi osztálya megfelelő urológiai vizsgálatra továbbküldi a felperest. A III. rendű alperes ekkor nem kellő súllyal vette figyelembe az ultrahangvizsgálat eredményét, a nőgyógyászati vizsgálat ugyanis nem tudott nőgyógyászati problémát és eltérést kimutatni. A III. rendű alperesnél két alkalommal maradt el az urológus szakorvos bevonása, amelyek közül a 2008. január 12. napján fellelhető panaszok alapján ez a hiányosság nem magyarázható semmivel, csak és kizárólag az elvárható gondosság hiányával. Álláspontja szerint a III. rendű alperes mulasztása és a felperes veséjének eltávolítása között az okozati összefüggés fennáll.

Az elsőfokú bíróság ítéletének jogerőre emelkedett az I-II. rendű alperesekkel szembeni keresetet elutasító rendelkezése [Pp. 228. § (4) bekezdés], az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét, illetőleg jogerőre emelkedett rendelkezéseit a Fővárosi Ítéltábla felülbírálata nem érintette.

A III. rendű alperes fellebbezése megalapozott.

Az elsőfokú bíróság a tényállást az ügy elbírálásához szükséges mértékben feltárta, azt a Fővárosi Ítéltábla az ítélezése alapjául elfogadta, azonban nem értett egyet a megállapított tényekből levont jogi következtetéseivel.

A jogvitát arra figyelemmel kellett elbírálni, hogy a felperes és a III. rendű alperes között - társadalombiztosítási elemekkel is átszőtt - a megbízási és a vállalkozási szerződés jellemzőit magában foglaló polgári jogi jogviszony jön létre, amelynek megszegése - hibás teljesítése - esetén az alkalmazandó kártérítési jogkövetkezmény feltételeit a káresemény idején hatályos, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (rég. Ptk.) 318. § (1) bekezdése alapján érvényesülő rég. Ptk. 339. § (1) bekezdése tartalmazza. A polgári jogi kártérítési felelősség általános feltételei közül - a Pp. 164. § (1) bekezdése szerint - a károsultnak kell bizonyítania, hogy a károkozó jogellenes magatartásával okozati összefüggésben kára keletkezett, ugyanakkor a károkozó kimentheti magát annak bizonyításával, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. Az adott helyzetben - egészségügyi intézménytől - általában elvárható magatartás tartalmát az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (Eütv.) káresemény idején hatályos 77. § (3) bekezdése szerinti gondossági mérce - vagyis az ellátásban résztvevőktől elvárható gondosság - tölti ki. A hivatkozott jogszabályi rendelkezésekből következően a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy károsodása a III. rendű alperes jogellenes magatartásával okozati összefüggésben következett be.

A Fővárosi Ítéltábla általánosságban kiemeli, hogy a jogellenesség tartalma nem vagyoni kár megtérítése iránti ügyekben az, hogy a törvény a személyek személyhez fűződő jogait - vagyoni jogaikkal egy sorban - védelem alá helyezi, és mindenkit arra kötelez, hogy a személyhez fűződő jogokat tiszteletben tartsa. Ehhez képest az a magatartás jogellenes, amely személyiséget sért, vagy veszélyeztet. Mindebből arra lehet következtetni, hogy az Eütv. alapján érvényesített orvosi kártérítési felelősségi ügyekben a szakmai szabályok megszegése nem a jogellenesség, hanem a felróhatóság vizsgálata kapcsán bír jelentőséggel. Az Eütv. 77. § (3) bekezdése értelmében minden beteget - az ellátás igénybevételének jogcímére tekintet nélkül - az ellátásban résztvevőktől elvárható gondossággal, valamint a szakmai és etikai szabályok, illetve irányelvek betartásával kell ellátni. A III. rendű alperes a kártérítő felelősség alól azzal mentheti ki magát, ha bizonyítja, hogy az Eütv. 77. § (3) bekezdése szerint az ellátásban résztvevőktől elvárható gondossággal, valamint a szakmai és etikai szabályok, illetve irányelvek betartásával járt el.

A felperes arra alapította kártérítési keresetét, hogy a III. rendű alperes a felperes 2008. január 12-ei sürgősségi ellátásakor nem az orvostól elvárható gondosságnak megfelelően járt el, ugyanis a III. rendű alperes nem kellő súllyal vette figyelembe az ultrahangvizsgálat eredményét, urológiai konzílium lett volna indokolt, amennyiben a III. rendű alperes urológiai vizsgálatra továbbküldi a felperest, nem lett volna kizárt a felperes veséjének megmentése.

A perben felmerült szakkérdés megválaszolására az elsőfokú bíróság a Pp. 177. § (1) bekezdése értelmében szakértőt rendelt ki. A Semmelweis Egyetem Általános Orvostudományi Kar Igazságügyi és Biztosítás-orvostani Intézet szakvéleményében - a szülész-nőgyógyász szakkonzultáns véleményére alapozva - úgy foglalt állást, hogy 2008. január 12-én - az ultrahang leletet kellő súllyal történő értékelve - a szakmai indokok az urológiai kivizsgálás mellett szóltak, ennek az első lépését képező konzílium - kérésre - a III. rendű alperesnél elérhető volt; a szakvélemény további megállapítása szerint ekkor a felperes veséje reális eséllyel megmenthető lett volna. Az urológus szakkonzultáns ugyanakkor úgy nyilatkozott, hogy a 2008. január 12-én észlelt vese-üregrendszeri tárgyat kivizsgálása indokolt lett volna, azonban a felperes alkalmazott kezelésre

megszűnő panaszai miatt nem sürgősséggel; az urológiai és nőgyógyászati ellenőrzés javaslatát az epikrízis tartalmazza.

A szakértői vélemény, illetőleg az urológus szakkonzultáns véleményének ellentmondásait ... igazságügyi szakértő, illetőleg ... urológus igazságügyi szakértő, szakkonzultáns meghallgatása - a Pp. 182. § (3) bekezdésének megfelelően - feloldotta. A tárgyaláson a szakértők egybehangzó megállapítást tettek arra vonatkozóan, hogy 2008. január 12-én keletkezett az első orvosi dokumentáció, amely a felperes valamilyen vesebetegségére utalt, ugyanakkor sürgős, urológiai konzíliumot igénylő teendő a felperes vonatkozásában nem volt, a felperes tünetei, az alkalmazott kezelésre elmúló panaszai azt nem indokolták. A tárgyaláson ... szülész-nőgyógyász magánszakértő úgy nyilatkozott, hogy a felperes negatív nőgyógyászati eredménye miatt ekkor urológiai ellátást igényelt volna, amelyet el kellett volna végezni, nem csak javaslatot tenni rá. Ezzel szemben a kirendelt igazságügyi szakértő, illetőleg szakkonzultáns egybehangzóan akként nyilatkozott, hogy a III. rendű alperes megfelelően járt el, amikor a felperesnek - az elmúló panaszaira is tekintettel - mindössze javaslatot tett a szakorvosi vizsgálatra.

A Fővárosi Ítéltábla általánosságban kiemeli, hogy a bíróságnak a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékokat a maguk összességében kell értékelnie, és meggyőződése szerint elbírálnia [Pp. 206. § (1) bekezdés], tekintetbe kell továbbá vennie, hogy a bírói gyakorlat meghaladta azt a korábbi megközelítést, amely szerint a bíróság a felek által felkért szakértő véleményét csak mint a fél előadását értékelte. A felek által felkért szakértő véleménye ugyanis szakmai álláspontot tartalmaz, ezért eltérő szakmai megállapítások esetén a bíróság által kirendelt és a fél által felkért szakértő eltérő szakmai megállapításának ütköztetése nem mellőzhető.

Mindezekre tekintettel a jogvita érdemét tekintve, az alperes tevékenységét az Eütv. előírásaival összevetve, a kirendelt igazságügyi szakértőnek és az adott kérdésben a megfelelő szakmai kompetenciával rendelkező urológus szakkonzultánsnak az együttes szóbeli meghallgatásukat követően egybehangzó, ellentmondásmentes, kellő indokolással alátámasztott véleménye alapján - az adott urológiai szakkérdésben nem kompetens szülész-nőgyógyász magánszakértő álláspontjával szemben - azt lehetett megállapítani, hogy a felperes 2008. január 12-ei ellátása során nem volt hiányosság.

Tévedett ezért az elsőfokú bíróság, amikor a felperesnek a régi Ptk. 339. § (1) bekezdésére alapított keresetének a III. rendű alperessel szemben helyt adott, ugyanis a III. rendű alperesnek - a felperes érvelésével szemben - 2008. január 12-én sem az urológiai konzílium összehívásának hiánya, sem a felperes azonnali urológiai szakvizsgálatának elmaradása nem volt felróható. A felperest ért kárért a III. rendű alperes felelőssé nem tehető, a kártérítő felelősség alól sikerrel mentette ki magát.

A Fővárosi Ítéltábla ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése értelmében megváltoztatta, és a keresetet - a III. rendű alperes fellebbezésének helyt adva - teljes egészében elutasította.

Az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatása következményeként a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a pervesztes felperes köteles az elsőfokú, és a III. rendű alperesi fellebbezés eredményessége folytán a másodfokú eljárás III. rendű alperesi és beavatkozási költségeinek megfizetésére. A Fővárosi Ítéltábla ezért a felperest kötelezte a III. rendű alperes és a beavatkozó részére a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdései alapján a végzett munkával arányosan - a 4/A. § (1) bekezdése szerint áfa figyelembevételével - megállapított ügyvédi munkadíjból álló első- és másodfokú perköltség megfizetésére. A felperes személyes költségmentessége, és a III. rendű

alperes személyes illetékmentessége folytán le nem rótt, az Itv. 46. § (1) bekezdésében meghatározott mértékű fellebbezési eljárási illetéket, valamint az állam által előlegezett költséget a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2015. február 27.

Dr. Sággy Mária s. k.
a tanács elnöke

Dr. Kincses Attila s. k.
előadó bíró

Dr. Csordás Csilla s. k.
bíró